

Karl-Heinz Röntgen:
Einführung in die katalanische Sprache,
 Bonn: Romanistischer Verlag Jacob Hillen, 1987
 (Bibliothek romanischer Sprachlehrwerke; 1), 110 pp.¹

Aquest llibre és una introducció a l'estudi de la llengua catalana. Es tracta d'una gramàtica, ben senzilla i eficaç, del català. I, a la vegada, constitueix un intent d'aproximació a alguns aspectes relacionats amb la cultura catalana, en una síntesi potser excessivament esquemàtica; però a partir de les diverses lectures que acompanyen cada lliçó, l'obra enrodona la visió que ens dona d'aquesta cultura.

S'inicia amb un pròleg que indica quins són els dominis lingüístics del català. L'afirmació que l'autor hi fa sobre l'ús de la paraula «Catalunya» és errònia;² «Catalunya» pot ser sinònim de l'expressió «Països Catalans». A continuació trobam una sèrie d'explicacions sobre l'origen de la llengua catalana i la seva existència al llarg dels segles, des de la romanització de la Península Ibèrica, el 218 A. C., fins a la represa plena del català, després de la mort del dictador Franco, l'any 1975. El text, relativament breu, se centra en un espai temporal molt extens i això fa que si bé no hi ha un aprofundiment en cada un dels punts tractats, trobam, en canvi, una visió general de tots aquells esdeveniments claus - històrics, polítics i literaris - que d'una manera

¹ Nota dels editors de la revista: Respectem (per no dir «respectam») les formes verbals del «estandard» mallorquí del català, així com també més i més publicacions serioses concedeixen l'ús escrit d'un «estandard» valencià del català als sudcatalans/valencians. Creiem que, acceptant aquestes (poquíssimes) variants morfològiques, els illencs i els valencians poden considerar encara més seu el català comú de tots.

² Diu que el nom «Katalonien» es refereix només a la «Catalunya estricta» de les «cuatro provincias» imposades per l'Estat Espanyol. Desconeix que aquest territori ja és més petit que l'antic Principat de Catalunya: «Die Bezeichnung "Katalonien" gilt also nicht für das ganze, weitaus größere Sprachgebiet des Katalanischen (...)». (p. 7). Això no tan sols és fals quant a l'ús del català antic (veg. p. e. la *Crònica* de Ramon Muntaner) o quant a la possibilitat semàntica que la paraula *Catalunya* té en el català modern (veg. p. e. Josep Guia: *Es molt senzill: Digueu-li Catalunya; centre i perifèria en la nació catalana*, Barcelona: El Llamp, ³1986), sinó també quant al contingut semàntic de la paraula *Katalonien* en alemany, que pot perfectament designar tot el territori lingüístic del català (menys l'Alguer).

o altra condicionen l'existència de la llengua catalana, i caracteritzen el present. Es refereix també als principals autors i a les seves obres més característiques encara que, potser a causa de la brevetat del capítol, es tracta d'una enumeració excessivament esquemàtica i en la qual s'ometen figures claus. No obstant això, queden reflectits els trets més significatius de la història, i, sobretot, la capacitat de pervivència de la llengua catalana a pesar dels constants entrebancs amb que ha hagut de topar-se. L'obra conté un esquema del domini lingüístic català que centra el lector en les diverses zones on es parla el català. Un error «centralista» es troba a la pàgina 11: «Der kat. Name vieler Städte und Landschaften weicht von dem (offiziellen) span., franz. bzw. ital. Namen ab.» En les tres Autonomies Catalanes de la Península són, però, des de l'any 1983, d'única oficialitat els noms autòctons catalans i no les formes estrangeres; per conseqüència s'ha de dir també a Alemanya, «Girona», «La Seu d'Urgell», «Empúries» etc., i no «Gerona», «La Seo de Urgel» o «Ampurias» com en la tradició centralista. Una breu introducció a la fonètica catalana i a les regles d'entonació i accentuació són els últims punts que configuren el bloc preliminar a les lliçons de gramàtica.

El llibre es divideix en vuit temes diferents. Cada un dels temes comença amb un text de lectura; són textos de procedència diversa, reculls de diari o fragments de diversos autors; «Catalunya: la terra» de Joan Perucho, «La història dels Jocs Olímpics 1992 a Barcelona» del diari *Avui*, «El Noucentisme» de Gabriel Janer Manila, «Un viatge» de Joan Perucho, «Antics brigadistes reben homenatge a Catalunya» del diari *Avui*, «Per una àmplia gamma de llengües» de Pere Verdguer, «Plany» popular, «Ara és demà» de Miquel Martí Pol, «Espòs meu, tu que m'estimes...» de Tomàs Aguiló que és una mostra - ens indica el text - del dialecte mallorquí. Aquests textos són un complement a l'estudi de la gramàtica; un complement que situa i matisa el coneixement de la realitat - política, històrica i literària - que coexisteix directament i intensa amb la llengua.

Cada lliçó conté, a més de les lectures, explicacions gramaticals en llengua alemanya - reforçades per una sèrie d'exemples en català i exercicis sobre cadascun dels punts per tal de completar-ne la comprensió i l'estudi. Constitueix una revisió correcta, encara que de cap manera exhaustiva, de la llengua catalana; una primera aproximació a l'estudi del català per a tots aquells alemanys que ignoren la seva estructura i el seu ús. En aquest esbós general hi trobam l'explicació d'algunes varietats del català - mallorquí, valencià - i els trets essencials que les defineixen. Per últim, després dels vuit temes, hi ha una petita bibliografia i una llista de vocabulari bàsic, una mostra del

lèxic que ha aparegut a les lliçons precedents. Com a conclusió, i a pesar del seu esquematisme, pens que la *Einführung in die katalanische Sprache* de Karl-Heinz Röntgen ofereix una visió àmplia i correcta de la llengua catalana, i un lleuger esbós del món que l'envolta.

Maria de la Pau Janer Mulet
(La Ciutat de Mallorca)